

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnishvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnishvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.Rekapital se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.Uradnishvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, l. 17.Izhaja vsak dan, izvemši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 96.

V Ljubljani, v ponedeljek 28. aprila 1902.

Letnik XXX.

Naši nemškutarji.

S Štajerskega.

Vkljub čudovitim naporom nemškim, ki menijo s pomočjo »Südmarke«, »Štajerca«, z deželnimi in izvenavstrijskimi podporami v nekaj letih izvršiti nemško kolonizacijo v južnem Štajerju, jim poleg vse nemško-uradniške podpore ne napreduje stvar dobro. Kakor se kje ganejo, pokažejo se gola rebra nepoštenih njihovih »krahekerjev«.

Pred kratkim časom je umrl Egon v. Pistor, strasten agitator v Št. Iljski lari poleg Maribora. Ustanovil je tam šulferajnsko šolo, vrgel vsled slovenske malodušnosti slovensko občino ter vstanovil nemško »Kellerschenschaft«. Skratka, bil je to zopet »das Muster eines tüchtigen Vorkämpfers für die deutsche Sache im Unterlande«. Vse to pokvarjeno časopisje je pisalo panegirike nanj in lilo solze na njegov grob.

A še pred njegovo smrtjo razprodal se je njegov sedež »Got Edenhalle«, sicer berška partija, in po njegovi smrti je cela zapuščina pasivna; njegovi prijatelji lovijo na tisoče izgubljenega premoženja, mej temi nepremožne ženice, kakor poštarica v Št. Ilju in drugi. Vino njegove kletarske zadruge, ki se je ponudilo deželnemu odboru za deželne bolnice, karakteriziralo se je kot: »mit Wasser stark verlängerte Halbweine«.

Takovi so ti junaki, ki stojijo za ptujskim »Štajercem« in kateri sipljejo, zanašajo se na mariborske porotnike, cele gromade obrekovanj na slovenske rodoljube. A da je slika popolna, omenimo še nekatere poštenjake: dr. I. Stepischnegg, tast slovečega Wolfa, imenovan »der Schwiegervater der Weltgeschichte«, bil je zaradi točnega poslovanja pred kratkim od disciplinarnega sveta suspendiran za eno leto. Naravnost pritlikavec je, v primeri s temi, tudi nemški dr. Namernig iz Ljutomera, ki je vkljub vsej prijaznosti nemške odvetniške

zbornice v Gradcu dobil za pisarniške zaluge samo 300 kron denarne globe.

Ob priliki nadaljujemo to južnoštajersko galerijo znamenitih mož.

Govor posl. Žitnika.

(V drž. zboru dne 15. aprila.)

(Dalje.)

Ponemčevanje.

Gospod dež. šol. nadzornik Palla je v koroškem dež. zboru večkrat sam priznal, da pomanjkuje potrebnih učnih močij za utrakvistične šole. Tako je po njegovi izjavi koroški deželni zbor za leto 1900 imel samo dva nova učitelja, ki sta zmožna slovenskega jezika.

In na te pritožbe je odgovoril v koroškem dež. zboru posl. Ketz:

»Prvi gospod govornik je tožil, da se slovenščina v ljudskih šolah prezira. Na to odgovarjam, kakor je že dež. šol. nadzornik omenil, da je premalo slovenskih učiteljev. Ako teh ni, potem gospodje menda uvidijo, da ni mogoče, povsod namestiti take učitelje.

Zato naj ti gospodje skrbé, da se več slovenskih kandidatov posveti učiteljskemu stanu«

Dobro, jaz temu pritrđim, toda z dostavkom, da se tudi c. kr. učiteljšče v tem oziru preosnuje. Že bivši učni minister baron Gautsch je rekel v zbornici dne 1. maja 1888:

»Glede ljudskih šol kratko omenim, da je moje vedno načelo, naj se v ljudski šoli poučuje v maternem jeziku. Zato izjavljam, da hočem tudi v bodoče skrbeti, da se v tem smislu izvršuje zakon.«

A to so le prazne obljube, zato opozarjam naučno upravo na to izjavo in na zakon!

Preje sem že omenil, da je v slovenskih krajih na Koroškem tudi 30 čisto nemških šol, katere obiskuje nad 6000 slovenskih otrok.

Na teh šolah so v rabi samo nemške knjige, pouk je nemški, ker poučujejo ve-

činoma učitelji, ki niti slovenščine ne razumejo.

Šolska oblastva, v prvi vrsti koroški dež. šolski svet, so mnenja, da slovenski prebivalci na Koroškem niso Slovenci, ampak le »bindiš narodič«, in da ljudske šole že izvršujejo svojo nalogo, ako se more učitelj vsaj začetkom malo sporazumeti s slovenskimi otroci.

To, gospoda moja, gotovo ni naloga ljudske šole, da se otrokom ubija v glavo edino le nemščina. Merodajni faktorji so mnenja, da more le nemščina zveličati koroške Slovence.

Ta sistem, ki ga c. kr. šolska oblastva in njeni organi po gotovem načrtu podpirajo, ponemčuje koroške Slovence od leta do leta. Da je to istina, dokazuje ljudsko štetje. Po ljudskem štetju dne 31. grudnia 1890 je bilo na Koroškem po občevalnem jeziku še 101.030 Slovencev, po zadnjem štetju leta 1900 pa le še 90.497. V desetih letih se je torej števílo koroških Slovencev zmanjšalo za 10.533 duš. Jaz vendar sodim, da slovenski stariši niso tako slabo oblogodarjeni z otroci, in kar 10.000 Slovencev se menda tudi ni izselilo v Ameriko!

Ako pojdetako naprej, potem bodeta vladni šolski sistem in sovražna nemška birokracija v kratkih desetletjih ponemčila koroške Slovence, kakor so Prusi Slovane ob Labi.

Štajersko.

O šolskih r. zmerah na Štajerskem le nekaj besed! Tu so posebno dogodki na ljudskih šolah v Slovenjem Gradcu jako značilni za nepristransko postopanje oblastev.

Nemška ljudska šola v Slovenjem Gradcu je za 105 šolskih otrok takoj dobila tri razrede. Dvojezična šola v okolici, katero obiskuje 240 slovenskih otrok, pa ne dobi četrtega razreda, dasi je že večkrat prosil krajni šolski svet in dobil tudi obljubo. Dež. šolski svet je odgovoril, da deželni odbor

štajerski ne dovoli razširjenja šole. Ali ni to dvojna mera za Nemce in Slovence!?

Za nemško šolo so zbornali 105 otrok, ker so morali mnogi slovenski delavci svoje otroke vpisati v nemško šolo, da ne zgubé dela in kruha. Za to nemško šolo sta »Stidmark« in nemški »schulverein« dovolila posojila, celó iz Berolina so dobili 2000 mark (smeh), da, gotovo ne brez pogoja, da se morajo otroci le v nemškem jeziku poučevati.

Pomenljivo je tudi, kar hočejo Nemci gledé ustanov. Na prejšnji skupni ljudski šoli v Slov. Gradcu so bile šolske ustanove. Ko je dež. šol. svet razdelil skupno šolo v nemško v mestu in dvojezično v okolici, je imenoval okoliško šolo matico nove mestne šole. In vendar sedaj krajni šolski svet zahteva za mestno nemško šolo vse ustanove. Nevarnost je velikanska, da Nemci dobé vse ustanove. To pač kaže, da so Slovenci brezpravni!

Na Slatini že tri leta nemški »schulverein« vzdržuje nemško ljudsko šolo. Ker pa je to društvo le za tri leta prevzelo vzdrževanje šole, morala bi prenehati, ko bi ji deželni šolski svet ne priskočil na pomoč. Deželni šolski svet je odredil, da se mora šolski okraj Sv. Križ razdeliti ter ustanoviti nov šolski okraj samo za Rogatec-Slatino. Tu pa je le 88 hiš, od teh jih ima zdravšče 20; otrok je 48, od teh jih hodi 12 v slovensko šolo, 36 v nemško. Ves prejšnji šolski okraj je obsegal 12 vasij. Torej zdravšče, ki seveda plača največ davka, je za-se svoj šolski okraj, ostalih 11 revnih vasij pa naj si vsled ukaza deželnega šolskega sveta zgradi novo šolsko poslopje za 40.000 kron. Ako bodo te vasi same morale graditi tako drago palačo, morajo vsi kmetje iti beračit!

Pa pravijo slatinski Nemci, da potrebujejo poslov, ki znajo nemški! Gospodje, to je prazen izgovor, ker že sedaj se je brez nemške šole ponujalo več nemščine zmožnih poslov, nego jih zdravšče potrebuje.

LISTEK.

[33]

Slepi muzik.

Rusko spisal Vladimir Korolenko, prevel Krilič.

In res so se vstavili pri plotu zadnjega vrta . . . Izmed oddaljenejših glasov se je najbolj slišalo visoko, tenko zvonjenje samostanskega zvona. Morebiti po glasu tega zvona, ali po pihanju vetra ali pa po kakem drugem le njemu znanem znaku je Peter čutil, da svet na ono stran, kjer stoji samostan, strmo visi, morebiti je na bregu reke, ki se za njo daleč širi ravnina z nerazločnimi, težko določljivimi zvoki življenja. Ti zvoki so prihajali do njega pretrgano in slabo in dajali njegovemu sluhu čut daljave, ki v nji miglje nekaj zategnjene, nejasnega, kakor nam miglja daljava v večernem mraku . . .

Veter se je igral s šopom las, ki so mu gledali izpod klobuka, in mu pihljal mimo ušes kakor zategnjeni glas eolove harfe. Nejasni spomini so mu rojili po glavi, trenutki iz daljne otroške dobe, ki so mu vstajali v domišljiji iz pozabljene preteklosti, so se oživljali v podobi pihljanja, dotikov in zvokov . . . Zdelo se mu je, da mu ta veter, okrašen z daljnim zvonjenjem in odlomki pesni, govori neko otožno staro pri-

povedko o preteklosti te dežele ali o njegovi lastni preteklosti, ali pa o njegovi prihodnosti, nejasni in temni.

Cez trenutek se je pripeljala kočija, vsi so izstopili, prestopili prelaz v plotu in stopili na livado. Tukaj je v kotu ležala z visoko travo zaraščena, skoraj v zemljo pri-raščena kamenita plošča. Zeleni listi repinčevi *) s plameno-rdečimi cvetnimi glavami, široki lapuh in visoki kokalj na tancih steblih so se videli iz trave in se tiho pripogibali v vetru in Peter je slišal njih tiho šepetanje nad zaraslo gomilo.

»Še le pred kratkim smo izvedeli za ta spomenik« je rekel mladi Stavručenko. »Ali pa veste, kdo leži pod njim? Nekdaj slavni »vitez«, stari kozaški poveljnik Ignacij Kari«.

»Glej no, kje je našel počitek stari razbojnik?« je rekel Maksim zamišljeno. »Kako je zašel semkaj v Kolodnjo?«

»Leta 17 . . . so kozaki s Tatarji oblegali ta samostan, ki je bil takrat v poljskih rokah . . . Saj veste: Tatarji so bili vedno nevarni zavezniki . . . Najbrže so obleganci na kak način podkupili tatarskega poglavarja, in po noči so se Tatarji vrgli na kozake ob enem s Poljaki. Tukaj okoli Kolodnje se je vršilo v temi strašno klanje. Pravijo, da so bili Tatarji potolčeni in sa-

*) Klette, lappa vulgaris.

mostan vseeno vzeti, pa kozaki so v nočnem boju izgubili svojega hetmana«.

»V tej povesti«, je nadaljeval mladenič zamišljeno, »je še druga oseba, čeprav smo tukaj zastoj iskali druge plošče. Sodeč po starem pismu, ki smo ga našli v samostanu, je zraven Karega pokopan mlad bandurist (maloruski pevec in godec) . . . slepec, ki je spremljal hetmana v vojski . . .«

»Slepec? V vojski?« je prestrašeno izpregovorila Ana Mihajlovna, ki je takoj predstavljala svojega sina v strašnem nočnem klanju.

»Da, slepec? Najbrž je bil to slaven zaporški pevec . . . tako vsaj govori o njem pismo, ki pripoveduje v posebnem poljsko-malorusko-cerkvenem jeziku vso to dogodbo. Če dovolite, mislim, da ga znam na pamet: »In ž njim slavni pesnik kozaški Jurko, ki nikoli ni zapustil Karega in je bil od njega s polnim srcem ljubljen. In ko je njega umorila poganska sila, je tudi tega Jurka sramotno posekala, po navadi svoje poganске vere, in se ni ozirala na slabost in na velik talent za skladanje pesem in igranje na strune, pred katero bi se mogli tudi volšje na stepi omehtati, pogani se pa niso usmilili v nočnem napadu. In tu sta eden zraven drugega pokopana pevec in vitez, ki jima naj bo po častnem koncu nemiljiva in večna slava na veke amen . . .«

»Plošča je precej široka«, je rekel nekdo. »Morebiti oba ležita tukaj . . .«

»Da, saj res, toda napis je razjeden od mahovja . . . Poglejte, od zgoraj je poveljniška palica in konjski rep. Dalje pa vse zeleno od lišajev«.

»Počakajte«, je rekel Peter, ki je vse to poslušal z nemirno pozornostjo.

Šel je k plošči, se nagnil nad njo in njegovi tenki prsti so se zarili v zelene lišaje na površju plošče. Skozi nje je čutil trdi kamen.

Tako je sedel nekoliko časa, z gor obrnjenim obrazom in pridvignjenimi obrmi. Potem je začel brati:

. . . »Ignacij s priimkom Kari . . . v letu gospodovem . . . ustreljen iz loka s strelo tatarsko . . .«

»To smo tudi mi še razbrali«, je rekel dijak. Slepčevi prsti so se z veliko paznostjo spuščali rižje.

»In ko je njega umorila . . .«

»Poganska sila« . . . je živahno poprijel dijak . . . »te besede so stale tudi v opisu Jurkove smrti . . . Res, da je on tukaj pod isto ploščo . . .«

»Da, — poganska sila« — je prečital Peter, »potem pa vse izgine . . . čakajte, še nekaj: »posekan od tatarskih mečev . . .« čuti se še neka črka . . . ali ne, nič več se ni ohranilo«.

(Dalje prih.)

Jako žalostne so šolske razmere tudi v Ormožu. Mnogo let so se prepirali za šolo. Leta 1893 so seveda zopet Nemci zmagali. V mestu so ustanovili nemško trirazrednico, Slovenci pa so morali, kakor drugod, s šolo ven v okolico.

Zanimiv pa je neki dogodek iz tega boja za šolo. Bilo je dne 18. avgusta na cesarjev rojstveni dan. V cerkvi pa so se učenci nemške šole uprli, da ne pojo cesarske pesmi. Na večer so bile demonstracije proti Slovincem, pri katerih so tudi nemški otroci kričali »pereat Geršak in Slovenci, hoch Deutschland« itd., to vse pred očmi gospoda nadučitelja. Dva Ormožana, gospoda Fr. Gomi in dr. Geršak, sta se proti nadučitelju pritožila na naučno ministrstvo. Posledica je bila, da je nadučitelj oba in dve priči tožil radi žaljenja časti. Prva dva sta bila obsojena vsak na 100 gl. globe, priči sta bili oproščeni. Tako se plačuje v Avstriji slovensko domoljubje!

(Konec sledi.)

Poljski okle na Čehe in Nemce.

V dunajski poslanski zbornici pride v kratkem v razpravo načrt zakona o pospeševanju poljske industrije, ki ga predloži vlada na odločno zahtevo poljskega kluba. Tem povodom objavlja Lvovski list »Slovo Polakie« oklic na češke in slovenske poslance, v katerem jih spominja, da so Poljaki kot en mož šli v boj s Čehi in Slovenci za Celje, in pripominja: »Ko bi Čehi in Slovenci ne glasovali za dodatni predlog poljskega kluba, bi oni del javnega mnenja v Galiciji, ki nasprotuje češko-poljski zvezi, dobil nov povod za svoje namene. Svojim bratom moremo torej le tedaj pomagati, ako nas tudi oni ne zapuste v vprašanih, ki so za nas velike važnosti. — Češki in slovenski poslanci bodo gotovo ustregli tej želji poljskega kluba, če le niso poljske koristi v nikakem nasprotju s češkimi, kar pa v tem slučaju bržkone bo.

Wolf proti Schönerejevemu jezikovnemu načrtu.

Z objavljenim jezikovnim načrtom, ki ga je skoval Schönere s svojimi sodrugji, Wolf nikakor ni zadovoljen. Načrt imenuje Wolf celo demonstracijo, s katero se ničesar ne doseže, kakor se tudi ničesar ne doseže z grožnjo, če dotičnik nima v roki samokresa. Načrt je po njegovem mnenju silno površno delo, čegar vspeh more biti edino le — blamaža. Izvršitev takega dela zahteva mnogo več časa in napora ter velike odgovornosti. V šestih mesecih bi bili prvaki pač lahko kaj boljšega skovali, in če že sami nimajo sposobnih moči za taka dela, naj bi bili z denarjem, ki so ga potrošili za ščuvanje proti K. H. Wolfu, najeli v to sposobnejših ljudi. — Iz osebnega sovraštva do svojega vedno bolj nevarnega tekmeča odklanja Wolfovo glasilo Schönerejevski jezikovni zakon.

Italijansko-švicarski razpor.

V italijanski poslanski zbornici je v soboto zunanji minister Prinetti pojasnjeval znani razpor mej Italijo in Švico ter povedal o njem mej drugim sledeče: Poslanik Silvestrelli ni zahteval, da se kaznuje anarhistički list »Risveglio« radi znanega članka, marveč porabil je le to priliko, da je obnovil razne pritožbe proti celi tendenci imenovanega lista. Oficielen odgovor zveznega sveta na zahtevo, ki se ni niti sprožila, je bil povod obžalovanja vrednemu razporu. Vse kaže, pravi dalje minister, da se z naše strani v tem oziru ni ničesar zakrivilo, in upamo ter želimo, da se nesporazumljenje kmalu odstrani na časten in zadovoljiv način. — Pod vtisom tega govora prevladuje v italijanskem parlamentu prepričanje, da sta obe vladi voljni čim najpreje obnoviti staro prijateljsko razmerje in da se razpor že v prihodnjih dneh poravnava najkrajšim putem.

Nemiri na Ruskem.

Slični nemiri, kakor v Helsingforsu, so bili tudi v Wieborgu, Tamafortu, Abö, Björnborgu in drugih mestih. Med stavkujočimi delavci v Moskvi in okolici so bili resni nemiri, posebno pa med delavci v tovarnah za svilo. Stavkujoči zahtevajo zmanjšanje delavnega časa za eno uro in zboljšanje gmotnih razmer. Vojaštvo je moralo napraviti red. Govori se o 50 mrtvih in ra-

njenih. V okrajih kijevskem, karkovskem, poltarskem so upori kmetov. Vojaštvo je odšlo v dotične kraje. Posvetvo velikega kneza meklenburškega je opustošeno. Vzrok kmečkih nemirov je baje beda. Kmetje nimajo ni potrebnega za setev in za hrano. V okrajih Poltava in Karkov se je uprlo 18.000 kmetov in delavcev. Kijevski generalni guverner je odpoval v te okraje, da osebno vodi udušenje nemirov.

Ameriške grozovitosti na Filipinih.

Pred vojnim sodiščem v Manili se je pričela ta dni zanimiva obravnava proti generalu Smithu, ker ga dolže, da je majorju Wallerju naročil, naj z vsemi grozovitostmi postopa proti Filipincem, ki še niso hoteli odložiti orožja. General bo skoro gotovo obsojen, ker je celo njegov pravni zastopnik brez ovinkov priznal, da je Smith naročil Wallerju, naj pobija, požiga in Samar popolno opustoši. Rekel mu je nadalje Smith, da mora biti umorjen vsak, ki nosi orožje in je že dopolnil deseto leto. To povelje je baje izdal radi tega, ker so na Samaru oboroženi otroci ravno tako nevarni (?), kakor odrasli ljudje. — To pač kaže, da so Amerikanci ravno tako »človekoljubni«, kakor Angleži, in da je pač umevno, zakaj se rodovi tako malo brigajo za angleško »kulturno«.

Iz brzojavk.

Deželno-zborske volitve na Nižje Avstrijskem bodo od 14. do 20. oktobra. Združene proti krščanske stranke bodo z vso silo skušale doseči vspehe na deželi in tako onemogočiti kršč. soc. večino v nižje-avstrijskem drž. zboru. — Proračunski provizorij. Ker proračun v avstrijskem drž. zboru ne bo rešen do konca maja, pride na vrsto nov proračunski provizorij. — Wolf grozi, da bode, ako bode prisiljen, tudi o tistih, ki ga sedaj napadajo, odkril »lepe reči«. Pač čudna družba poštenjakov so Vsenemci! — Poljaki v Bosni in Hercegovini. Oblasti so se izjavile, da bodo podpirale izseljevanje Poljakov v Bosno in Hercegovino. S tem vprašanjem se je pečal tudi poljski klub. Naseljenje se bo vršilo po posebnem kolonizacijskem načrtu in mora vsak izseljenec imeti premoženja 600 gold. — Strankarski shod Vsenemcev iz alpskih dežel se bo vršil 11. maja. Govorili bodo na shodu poslanci Berger, Malik in Schalk, ki so naprošeni, da v svojih referatih ne omenjajo prepira z Wolfom. — Lueger je kriv! Nemško-nacionalni prvak dr. Derschatta je napadel dr. Luegerja, da je on kriv, da so Lahi glasovali proti Stürkghovi resoluciji v zadevi celjske gimnazije. Pri konferenci načelnikov nemških strank so se namreč krščanski socijalci izrekli proti temu, da bi pomagali Lahom pri odstranitvi hrvaške gimnazije iz Pazina. Nato so Lahi glasovali proti Stürkghovi resoluciji. — Obstrukcija v nemškem državnem zboru. Agrarci v nem. drž. zboru napovedujejo obstruk. proti predlogi o sladkornem davku. — Nemiri na Kitajskem. Pri mestu Buan Tsung na meji Šuntunga je med oboroženimi prebivalci nekaterih vasij in četami podkralja Juan Schikkajja prišlo do praske, pri kateri je podkralj izgubil 500 mož. — Wolfu se izneverjajo. Prva občina, ki je Wolfa izvolila za častnega člana, Sobochleben, ga je pozvala, naj odloži častno članstvo te občine. — Novi ogrski trgovinski minister. Zatrja se, da je že storjen sklep, da se drž. tajnika dr. Franc Nagyja imenuje za ogrskega trgovinskega ministra. — Nemški manevri na Poznanjskem. Letošnjih nemških cesarskih vojaških vaj na Poznanjskem (!) se udeležita tudi avstrijski in ruski prestolonaslednik. — Angleški vojni minister Brodrick je dejal, da nastane morda v Južni Afriki v kratkem mir, med tem pa Angleška nadaljuje z odpošiljanjem vojakov in vojnega materiala, da bi tako vojno lahko nadaljevala eno in, ako treba, tudi dve leti. Ta izjava pač kaže, da z mirom v Južni Afriki ne bo nič. — Reški župan potrjen. Cesar je po-

trdil izvolitev dr. Fr. Bio za reškega župana. — Odstop čilenskega ministertva. Kabinet je podal skupno ostavko, ker zbornica ni dovolila prodaje križark »Pinto« in »Errazuriz«. — »N. Fr. Presse« in sladorni kartel. Posl. Klemann je v neki interpelaciji trdil, da je »N. Fr. Presse« dobila od slad. kartela 100.000 gl. zato, ker je zagovarjala kartel. Imenovani list pa sedaj izjavlja, da nihče v njenem uredništvu ni prejel nobenega denarja in da je bil list vedno proti temu kartelu.

Dopisi.

Iz Novoga mesta, dne 24. aprila 1902. (Prvi občni zbor dolenskega kletarskega društva).

Prvi občni zbor dolenskega kletarskega društva se je vršil po sledečem vspredu: 1. poročilo načelnika o dosedanjem delovanju, 2. poročilo blagajnika o blagajnišnem stanju, 3. volitev novega člana v razsodišče, 4. predlog načelstva za prireditve kleti, 5. raznoterosti. K občnemu zboru je prišlo 18 udov večinoma iz Novoga mesta in njega okolice. O njem podamo sledeče poročilo:

Zborovanje, katero se je vršilo v dvorani g. Windischerja v Kandiji, otvoril je g. B. Skalický, kot njega načelnik, s sledečim nagovorom: Konstatuj za dostno število udeležencev za zborovanje omeni, da se je načelstvo z mnogimi povabili do dolenskih vinogradnikov obrnilo, da bi isti pristopili k društvu, in dosedaj se je odzvalo 54 posestnikov, kateri so uplačali deležev za 4030 K, deloma glavnih (32), deloma opravnih (41). Poleg tega je poslala gospa Hočevarjeva v Krškem 102 K, kot prispevek za en glavni delež in vstopnino, a društvu kot članica ni pristopila. Odbor je imel dosedaj 2 seji. V prvi se je sklenilo, da se obrne do države, dežele in do kranjske hranilnice v Ljubljani s prošnjami, da iste blagovolijo podpirati to narodno-gospodarsko podjetje, ki ima le občen blagi namen.

Slavna kranjska hranilnica je prva vslušala prošnjo in sicer za prospah društva na prav muficentem način. Poslala je že načelstvu v občnem zboru dovoljeno podporo 3000 kron. Da se je dosseglo tako visoko podporo, zato gre vsa čast in hvala ne le vodstvu kranjske hranilnice in njenemu upravnemu svetu, ampak osebnemu trudu in požrtvovalnosti mil. g. prošta dr. Elberta, kateri se je sam v Ljubljano peljal in tam s svojim uplivom tako visoko podporo izprosil. V drugi seji se je sklenilo takoj se zahvaliti kranjski hranilnici za njeno veleudušno podporo.

Gosp. dvorni svetnik Fr. Šuklje je poročal potem o denarnem stanju društva kot predsednik nadzorništa. Društvo je imelo dosedaj 7244 K dohodkov in 20247 K stroškov, tedaj z vspehom prebitka 7041,53 K. Načelstvu se dá absolutorij; računski se popolnoma strinjajo z dokazili.

V razsodišču se voli namesto enega izstopivšega člana g. F. Seidl, trgovec in posestnik v Novem mestu.

Ker bode dolensko kletarsko društvo z letošnjo jesenjo pričelo z nakupovanjem domačih vin ter bode s tem začelo dejansko delovati, zato potrebuje v to svrhu potrebnih prostorov in vinske oprave. V ta namen se je določil po kratki stvarni debati dati načelstvu neomejen kredit in prosti delokrog.

Pri zadnji točki dnevnega reda: raznoterosti je v prvo mil. g. prošt dr. Elbert v jedrnatih prisrčnih izrazih čestital načelniku današnjemu zborovanju, gospodu B. Skalickemu, kateremu je med zborovanjem telegrafično došla vesela vest, da je imenovan »c. kr. vinarskim nadzornikom«, na tem za Dolensko važnem činu izrazujoč nado, da ostane on s tem še dalje časa pridobljaj Dolenski. Vsi navzoči so z radostjo pozdravili to novico in isto tako priljubljenemu gospodu načelniku zborovanja ne le čestitali, ampak tudi odobraval, da vé država ceniti svojo na polju za povzdigo narodno-gospodarskega napredka vneto in vrolo z vspehom delujoče organe, ker skrbi za zboljšanje njih materijelnega stanja in da se jim ni treba bati, da bi na starost ne uživali enakih dobrot kakor drugi drž. uradniki.

Nadalje prosi mil. gospod prošt, da naj se voli mesto njega kateri drug član v nadzorništvu, ker je on itak preobložen z delom in z drugimi uradnimi posli. Po daljšem prigovarjanju se uda občni želji, da ostane še do prihodnjega občnega zbora.

S tem je bil končan dnevni red prvega občnega zbora dolenskega kletarskega društva. Mlademu društvu pa želimo enakih dobrotnikov in enake podpore od strani države in dežele in vlega napredka v občno korist, dolenskim vinogradnikom in domačemu našemu trudoljubivemu prebivalstvu,

ki je velike denarne žrtve investiralo v nove ameriški trtami zasajene vinograde, ki prideluje v njih že sedaj dosti več in finejša vina, kot prejšnja leta, in ki želi in upa, da se mu trud tudi splača in mu omogoči vztrajanje na domači zemlji!

Rus o Slovincih.

Al. Haruzin: »Krestjanin Avstrijskoj Krajni i jего p- strojki«. Otd. ottiki iz žurnala »Živaja Starina« Vyp. I. 1902. g. S. Peterburg. Tipografija kn. V. P. Meščanskago Spasskaja 27. 1902. Vel. oktav. Str. 32.

Pod tem naslovom je izšla ravnokar ruska knjiga, ki je za nas velike važnosti. Tako natančno doslej še noben Rus ni pisal o Slovincih, kakor g. Haruzin, in smo mu zato dožnji vsi hvalo.

Haruzin je bil prošlo leto na slovenskem in je natančno proučeval življenje našega ljudstva. Etnografi po navadi niso preveč natančni, a gospod Haruzin se je potrudil, da vidi ljudsko življenje, posebno v njegovih podrobnih gospodarskih posebnostih, in sad svojega opazovanja, podkrepjenega s statističnimi podatki, nam podaja v tej knjigi.

Izbral si je kranjskega kmeta kot glavnega zastopnika slovenske narodnosti in z ono Rusom lastno trudoljubivostjo, ki se zanima za vse podrobnosti, opisuje njegov značaj in gospodarski položaj.

Najprej podaje pregled naše zgodovine in splošen geografski opis. Potem pa popisuje vse stroke, s katerimi si kranjski kmet išče zaslužka. Lesoreja, vinogradarstvo, vse vrste poljedelskega gospodarstva, način obdelovanja, setve, živinoreja, poselsko vprašanje, žitna trgovina itd., o vsem pove bistveno in točno glavno sodbo. Haruzinova sodba o značaju slovenskega naroda je jako ugodna. Pred vsem hvali delavnost našega kmeta. »Ljubja svoj semejnji očag, Slovinc Krajny predan i svojej cerkvi. Svobodnyj i poetomu gordyj kranjskij Slovinc samoljubiv i odinakovo sposoben kak k sel'skomu hozajstvu, tak i k promislu i torgovlě, a ravno k razvitiju umstvennomu. Vse eti kačestva Slovinca dëlajut iz nego žiznesposobnago čelověka, suměvšago ne toliko ostojat svoju narodnost i jeja samobytnija čerty, no vděljajta hozajnikom svojej strany, vstav v svoji ruki kak materijal'nija bogatstva, tak i rukovoditeljstvo duhovnago i političeskoga svojego razvitija.«

Pri tem pa Haruzin vidi tudi težko krizo, katero mora prestajati naš kmečki stan. Nezazmernost med dohodki in izdatki kaže na nekaj statističnih zgledih, potem pa prestopa do glavnega dela svoje razprave: do popisa hiš in gospodarskih poslopij slovenskih. Popis je jako natančen. Posebno ga poživljajo množtevilne po fotografijah prirejene slike. Zlasti so ga zanimale razne vrste kozolcev in stogov po Gorenjskem, Notranjskem in Dolenskem. Oblike hiš je pa proučeval najbolj v blejski okolici, kjer se je najdalje mudil. Poleg zunanjih slik imamo tu tudi natančne načrte, iz katerih se vidi zidava hiš in razporedba hišne oprave. Ti načrti so narejeni po kmečkih hišah na Bohinjski Beli, v Zaspem in na Bledu.

Res hvaležni smo g. Haruzinu za to poučno knjizico. Bolje ne more nihče popisati slovenskega naroda, kakor tisti, ki gre za kmetičem v hišo in na polje, ki sočutno opazuje njegove skrbi in težave. In tak popisovatelj je g. Haruzin. Želimo, da bi izvedel svoj načrt ter Rusom v takih spisih podal še druge strani iz slovenskega kulturnega razvoja. L

Dnevne novice.

V Ljubljani, 28. aprila.

Zahvala Podpisani župni urad se zahvaljuje najspoštiljivej prevzvišenemu gosp. knezoškofu dr. Antonu Bonaventuri Jegliču, ki je daroval za pogorelce v Zdenski vasi znesek 100 K. Župni urad Dobropolje, dne 27. aprila 1902. And. Ramoveš, župnik.

Knez Oton Windischgrätz in so- proga na popotovanju. Iz Carigrada se piše: Knez Oton Windischgrätz in so- proga sta se 25. t. m. udeležila praznika »selam- lika«. Potem sta si ogledala hleve in to- varne za porcelan v Yildizu ter sta bila vsprejeta od sultana, kateri jima je podaril dva konja za ježo.

Občni zbor »Dramatičnega dru- štva«. V soboto zvečer se je vršil občni zbor »Dramatičnega društva« v tukajšnjem »Narodnem domu«. Na dnevnem redu je bila volitev novega odbora. Predsedoval je g. dr. K. vitez Bleiweis, ki je povedal, da je odbor izdelal promemorija na deželni zbor in obč. zastop ljubljanski. Dejal je, da od dež. odbora se ni nadejati kmalu kakega odgovora, v občinskem svetu pa bo v po-

medeljek sprožil vprašanje o večji podpori v klubovi seji. Če ne bo ugodnega odgovora, ne more odbor »Dramatičnega društva« pod sedanjimi pogoji več prevzeti vodstva slov. gledališča, podpiralo bo društvo sicer slov. gledališče še dalje, a podjetnik gledališča potem odbor »Dram. društva« več ne bo. G. svetnik Gestrin je predlagal zahvalo odboru za njegovo delovanje, kar je bilo soglasno sprejeto. Pri volitvi odbora se je naznanilo, da gg. dr. Tavčar, Aškerc in dr. G. Krek več ne sprejmo izvolitve. Izvoljeni so bili nato v odbor gg. dr. Zbašnik, dr. Tekavčič, sodni tajnik Milčinski, dr. R. Bežek, dr. Novak. Nato se je občni zbor zaključil. »Dramatično društvo« ima samo 104 člane. To število pač ne kaže, da bi ljubljanski »inteligenci« in meščanstvu bilo kaj posebno pri srcu slovensko gledališče.

Občinski svet ljubljanski ima izredno sejo jutri v torek, dne 29. aprila 1902, ob šestih zvečer v mestni dvorani. Na dnevnem redu so poročila: O prošnji Ivane Jerman za izplačilo ostanka kupnine 1000 K; o dopisu dež. odbora kranjskega v zadevi nakupa posestva pokojne Marije Slavičeve na Poljanski cesti v svrhu zgradbe bramborske vojašnice; o kupni ponudbi Franca Jemca za del mestnega sveta poleg tobačne tovarne parc. št. 96/6 kat. obd. Gradišče; združenih odsekov finančnega in stavbnega poročilo o županovem dopisu v zadevi stavbišč za poslopje druge državne gimnazije in za tržnico; o napravi poti z Ilovice proti Črnivasi; o kanalizaciji Dunajske ceste ter Sodnijskih, Cigaletovih in Predilnih ulic; o stavbnih popravilih v mestni ubožnici na Karlovski cesti; o določitvi nivelelov za Dunajsko cesto do južne železnice; o parcelaciji Gustava Štrega posestva med Nunskimi ulicami in Erjavčeve ceste; o spremembi regulacijskega načrta ob Ljubljani za hišo št. 3 v Črevljarskih ulicah; o odobritvi nivelelov za podaljšane Predilne ulice, za Nove ulice ter za cesto na državni kolodvor; o spremembi parcelacije Zheskovih dedičev posestva ob južni strani Sodnih ulic; o Ljudovitu Striclja prošnji za spremembo občinskega sveta sklepa z dne 1. sept. 1896, ki nasprotuje njegovi nameri gledé sezidave vrtné hišice; policijskega odseka poročilo o predlogu mestnega magistrata, da bi se zaradi varstva Trnovskega in Krakovskega loga zopet nastavil poljski čuvaj; klavničnega ravnateljstva poročilo o računskem sklepu mestne klavnice za l. 1901; o prošnji mesarske zadruge, da bi se zgradila tržnica; šolskega odseka poročilo o dopisu mestnega magistrata zaradi dovolitve kredita za nakup nekaterih predmetov, ki se bodo potrebovali v kopeli mestne deklishe osemrazrednice pri sv. Jakobu; direktorija mestne elektrarne poročilo o dopisu predsedstva c. kr. deželnega sodišča o zadevi razsvetljave nove justične palače; o pritožbi nekoga obrtnika proti mestnemu magistratu v zadevi prodaje električnih svetilk.

Volitve v okrajno bolniško blagajno ljubljansko so se za dvorni okraj iz skupine delojemalcev včeraj vnovič vršile. Kršč. soc. lista je dobila 200 glas, soc. dem. 210 glasov. Za soc. dem. listo so prišli tuji delavci in volili so za soc. dem. zopet taki, ki nimajo v bolniški blagajni volivne pravice, a so se poslužili legitimacij nenavzočnih volivcev. Tudi proti tej volitvi se vložil rekurz. Kršč. soc. imajo zasedaj med delegati lepo število mož, ki bodo gledali soc. dem. na preste. Da so vsi proti socialno-demokratski volitvi storili svojo dolžnost, bi soc. demokracija tudi s pomočjo tujih delavcev propadla.

Shod v Celju. Včeraj se je vršil v Celju občni zbor političnega društva »Naprejš«. Načelnik društva g. dr. Karlovšek je otvoril občni zbor z običajnim pozdravom, na kar je v daljšem, jedernatem govoru razmotrival delovanje Slovencev v Celju na korist okoličanov, in pogubno nemško politiko, katera za slovenskega kmeta ni škodljiva le v narodnem, ampak tudi gospodarskem oziru. Vsa svoja izvajanja je pojasnjeval s praktičnimi zgledi. Občinstvo mu je sledilo res z velikim zanimanjem. — Po njegovem govoru, ki je žel mnogo pohvalo,

je poročal tajnik g. Rebek o društvenem delovanju. Sledila so še poročila drugih funkcionarjev društva, kar se je vso z odobravanjem vzelo na znanje. Vršila se je potem volitev društvenega vodstva in sicer per acclamationem. Voljen je bil dosedanji odbor. K besedi se je oglašil nato g. dr. Ivan Dečko, ki je s poljudnimi besedami zbranim mozem pojasnil čudni in smešni boj celjskih in sploh vseh avstrijskih Nemcev za našo slovensko last v Celju. Rekel je, da si bodo morali celjski Nemci dati svoje grebene postrži, ako bodo hoteli živeti v Celju, — sicer jim bomo pokazali hrbet in potem bodo morali tudi oni dati svojo kramo na hrbet ter jo sli ponujat berolin-skim Bismarckom. Drastični primeri v govoru dr. Dečka so vzbujali v naših možakih občno zadovoljstvo in veselost! Razpravljal je tudi geslo »Svoji k svojim!« Konečno je dr. Karlovšek objubil v teku leta po okoliških vaseh in trgih več poljudnih predavanj ter je navzode pozival, naj kar najživahneje agitirajo, da bodo shodi dobro obiskani, ker le na ta način se dajo ljudstvu oči odpreti. Shoda so se udeležili občinski zastopniki vseh občin v bližini Celja s svojimi župani vred. Bili so tu naši najinteligentnejši kmetovalci. Prenapolnjeni so bili vsi gostilniški prostori »Narodnega doma«. Navzočih je bilo 200—300 mož. Nato se je oglašil zopet k besedi g. notar Baš, ki je želel debiti zadoščenje za to, ker so ga nekateri listi — navajal je samo »Naš dom«, nekoliko raztrgali zaradi njegovega govora na zaupnem shodu. Na predlog g. dr. Karlovška se je sprejela in sicer soglasno resolucija, s katero se mu izreka popolno zaupanje za njegovo narodno delovanje. Nato se je shod zaključil.

Imenovanja pri goriškem deželnem odboru Imenovani so: oficijali v X. č. r. gg. Kavčič Emil, Furlani Josip, Mungherli Ivan; asistenti v XI. č. r. Trojer Angelj, Kalin Tomaž, Maver Anton; vežbanci: Štrukelj Albin in Fonzari Gvido. Razun tega je sprejetih nekaj pomožnih uradnikov.

Prihodnji četrtek dne 1. maja ima Sodalitas Ss. C. ljubljanske dekanije svoj mesečni sestanek.

Šolske vesti s Spodnjega Štajarskega. Učiteljem je imenovan na šoli v Pišci, okraj Brežica, provizorični učitelj gosp. Rudolf Kalan istotam, na utrakvistično ljudsko šolo v Brežicah pride za učiteljico def. učiteljica gđ. J. Sorič iz Teharj. Za učiteljico na ljudski šoli v Bučah je imenovana provizorična učiteljica gđ. Roza Preskar. Definitivni učitelj gosp. Gustav Potočnik v Pletrovčah, okraj Celje, gre v stalni pokoj.

Šolske razmere na Koroškem. Iz Prevalj se nam piše: Kdor je bral govor poslanca gospoda dr. Ign. Žitnika v državnem zboru in hoče biti resničen in odkritosrčen, mu mora do cela pritrditi. Dokaz naše tukajšnje šole! Drugi razred na ekspozituri v Lešah moral se je iz znanih vzrokov opustiti, ker ni dobili druge učne moči. Kaj storiti? Polovico otrok vtaknili so v prvi razred v Lešah, polovica naj obiskuje drugi — popolnoma nemški — razred v Prevaljah. Otroci na Lešah imeli so pouk v prvem razredu deloma v slovenskem jeziku, kako naj sledijo sedaj pouku v drugem razredu na Prevaljah, kojega otroci so že v prvem letu imeli samo nemški jezik?! — Že pričetkom šolskega leta vložena je bila prošnja na deželni šolski svet, da se tretji razred razdeli. A bila je odbita, češ, da ni učnih močij. Sedaj s koncem aprila so pa vendarle razred razdelili, toda kako? En dan ima jedna polovica šolo, drugi dan druga! In tako se lahko primeri, kakor se je že primerilo, da ima jedna polovica v tednu en sam dan šolo! In od takih šol pričakuje naj ljudstvo vspehov?! In ta samooblastnost od šolskega vodstva! Samo določuje ure verouku, in sicer tako, da jedna polovica otrok ostane cel teden brez pouka v verouku. Ali mi niso znane postave? In še nekaj! Če je res tako pomanjkanje učnih močij, pač smemo vprašati deželni šolski svet: Učitelj Tilly je še vedno nastavljen kot definitivni učitelj za Prevalje, a ga že tretje leto ni tu; zakaj mu ne dajo ukaza, da bi poučeval na šoli, na kateri je nameščen? In še enkrat: Če je res taka sila za

učne moči, čemu se pač brani dež. šolski nadzornik tako učiteljev iz drugih krajev, Štajerske in Kranjske? Saj se jih vendar dovolj oglašajo. Česa se pač pri njih boji? Ali si morda ne upa več vcepiti jim svojega duha? Na ta vprašanja bi radi imeli odgovor.

Poroke in saroke. Poročil se bo jutri g. Robert Kastner, lekarnar v Tolminu, z gđ. Marijo Tchurn iz Ljubljane. — Poročil se je v Pletervah pri Celju tukajšnji knjigotržec g. Leop. Schwentner z gđ. Alojzijo Erbežnik. — Poročil se bo g. Jožef Hauptmann, oficijal trgovske in obrtne zbornice, z gđ. Pavlo Šijanec, učiteljico ročnih del. — Dne 17. maja se bo poročil g. dr. Richard Tchech, c. kr. uradnik na Vranskem, z gđ. Marijo Bamberg iz Ljubljane. — G. Rupert Walland, zastopnik tovarne, se bo poročil z gđ. Alojzijo Krameršič. — G. Franc Pauritsch, delovodja, se je poročil z gospodično Klaro Schöpf. — Gosp. Anton Černe, črkostavec v Celju, se je poročil z gđ. Ljubomiro Jančar iz Ljubljane.

Umrli je v Zagrebu naš rojak gosp. Ljudevit Tomšič, ravnatelj mestne ljudske šole in urednik lista za mladino »Bršljana« v 59 letu svoje dobe. Pogreb je bil danes ob 4. uri popoldne. Naj v miru počiva zaslužni mladinski pisatelj! — Na Voloskem je umrl dne 24. t. m. v starosti 84 let g. Anton Dragotin Fabiani, diplom. komisijonar Nj. Velič. pok. cesarja Maksimilijana. — V Retnjah pri Trziču je umrl g. Simon Snuk, tovarnar in posestnik. — V Strassu na Nižje-Avstrijskem je umrl 24. t. m. 69 let star, štajerskim obmejnim Slovincem dobro znani duhovnik sekovske škofije g. Janez Lilek. Porojen v Švičini, služboval je zadnjih 10 let kot beneficijar v imenovanem kraju. Bodi blagemu možu lahka zemlja v tujini!

Nova slovenska učna knjiga Naučno ministerstvo je za pouk v ljudskih šolah s slovenskim učnim jezikom odobrilo knjigo: »V. pl. Haardtov zemljepisni atlas za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom, priredil Fr. Orožen. Izdaje II. s 14 zen. levidi in listom razglasujočim 1. zemljevid«.

Požar v Zdenski vasi. V soboto nekaj minut čez poldne je začelo goreti v Zdenski vasi prav na zahodnem koncu vasi pri Jeriču. Pihal je močen zahodnik ter valil ogenj po vasi. Ni preteklo še pol ure, pa je stala cela vas v plamenu. Hkrati je gorelo 160 hiš in velikih gospodarskih poslopij. Gasilci, ki so prišli takoj z brizgalno na vas k vodi, so komaj rešili novo brizgalno, ko jih je zajel ogenj od obeh strani; vaška brizgalna je zgorela pri vodnjaku, ker je nikakor niso mogli več oteti. Nihče ni mogel v vas in prebivalci so komaj oteli golo življenje. Nekateri bolnike so komaj izvlekli iz hiš. Župana so peljali v bolnišnico, ker se je ves opekeli; skočil je v lužo, kjer je bil toliko časa, da je ponehal največji ogenj. Še le potem, ko so vsa večja poslopja pogorela, so mogli ljudje do vode in reševati, česar še ni bil pokončal ogenj. Edeninštiridesetim gospodarjem so zgorela skoro vsa poslopja. Nepoškodovana je samo ena hiša in en kozolec, in tri hiše so ostale vsaj za silo, dasi je ogenj ožgal lesovje na strehah. Prihiteli so tudi gasilci iz Velikih Lašč. Koliko je zgorelo živine in prašičev, se še ne ve natanko; ob devetih zvečer so še pogrešali šestletnega otroka. Zdenskavas, ki je bila ena najlepših in primeroma najtrdnjših vasi, je sedaj le kup razvalin. Zgorela sta dva človeka, eden mož, star šestdeset let, z imenom Jernej Tavželj, in petletna deklica. Ta se je iz strahu skrila pod posteljo, ker je bila sama doma, ko je začelo goreti. Mnogo ljudi ni bilo doma, ker so v gozdu trebili. Presvetli gospod knezoškof je došel ravno z vlakom ob pol treh, da ustanovi v Dobropoljah Marijino družbo. Takoj je prišel na kraj požara in ljudi tolažil. Zanesilo se je vsled neprevidnosti. Nujna pomoč je potrebna. — Dodatno se nam še poroča: Požar je nastal tako: Streljali so kamenje, da sezidajo vodnjak. Vžigalna vrvice je bila že prižgana, a neprevidno niso pokrili vodnjaka. Hudi veter je zanesel kos prižgane vrvice na bližnjo slamnato streho, in v par minutah je bilo več gospodarskih poslopij v

plamenu. Vsega skupaj je zgorelo 146 p. metov. Živine so še precej rešili, a hišna oprava je vsa zgorela. V pepelu so našli celo stopljen denar. Celotna škoda se ceni na 700 000 kron. Zavarovani so bili pogorelci za nižje svote pri »Vzajemni zavarovalnici«, pri »Vzajemni graški« in pri »Phö-nixu«.

Novi vodovodi. Mestni vodovod v Škofji Loki se prične takoj graditi in se bo otvoril še letošnje leto. — Vodovod v Novem Mestu bo gotov meseca avgusta. Na kraju bivših mestnih vrat »Na vratih« so pri izkopavanju dobili 9 kamenitih krogelj težkih po 6 do 7 kg. Podpodjetnik Lončarič je pripeljal v Novo Mesto 400 delavcev iz okolice Crkvenice. Sedem monterjev polaga cevi.

Gospa Borštnik Zvonarjeva se na Dunaju pripravlja za nemško gledališko kariero.

Strah med štajerskimi Nemci. Štajerske nemške prvake v Gradcu straši. In ni čuda. Slovenski štajerski deželni poslanci nameravajo priti v dež. zbor, da preprečijo odobrenje graškega posojila. Tako se godi, ker imajo Slovenci tudi interes pri skupnem gospodarstvu. Nemci naj kar tiho dajo Slovincem prav, ko hočejo »proč od Gradca« in administrativno ločitev Spod. Štajerske, potem bodo pa lahko v Gradcu brez strahu sami gospodarili in zagospodarili.

Nesreča. Iz Sorice, 26. aprila. Danes popoldne ob 2. uri sta na Torki pripravljala drva oče in sin. Ravno ko je drevo padalo, je potegnil močan veter in padajoče drevo je zadelo bežečega sina Lovrenca Torkarja tako hudo, da je samo dvakrat še zasopel in izdihnil.

Posojilništvo v Celju Južnoštajerska hranilnica je imela v preteklem letu 20.000 K dobička. Dočim ima ta slovenska hranilnica tako lep vspeh, zabeležuje mestna nemška hranilnica veliko izgubo.

Zgodnji roj. Iz Šentvida na Dolenjskem nam piše prijatelj našega lista, da je dobil dne 25. aprila prvi roj. Upati je, da bodo čebele letos dobre.

Ogenj je 19. t. m. ponoči upepelil hišo s hlevom in raznim orodjem gospodarju Ant. Jermanu v Podstranju pri Moravčah. Zgoreli sta tudi dve svinji in 15 prašičkov. Prebivalci so se komaj rešili. Vnel se je strop v kuhinji. Škodo cenijo na 2000 K.

Ljubljanske novice. Nagloma umrl je v soboto po noči ritmojster v pok. baron Helversen pl. Heilversheim. Pogreb je bil danes ob 5. uri popoldne. Danes je umrl na sv. Petra cesti čevljarski mojster g. Hrovat. — Župana z Zdenske vasi so pripeljali v ljubljansko bolnico, ker je dobil pri požaru težke opekline. Ko je skočil reševati svojo imovino, ga je ognil plamen. Imel je še toliko zavesti, da se je rešil gotove smrti, da je skočil v veliko lužo in se prijel za nek voz, ki je slučajno stal v luži. V groznem položaju je tako preživel tričetrt ure. — Ljubljanska soc. dem. priredi v sredo ob pol 7. uri shod zidarjev. Na shodu bode govoril sodrug Panek iz Trsta laški in Linhart slovenski. Soc. dem. poskuša stavko zidarjev. Za delavski blagor ji ni, ampak hoče le 1. maja pomnožiti vrste brezdelnega delavstva. — Mal park so uredili mej Krejčičjevo in Gerberjevo hišo — Prve lastavice so priletele v Ljubljano te dni. — Nepreviden kolesar je povozil v Trubarjevi ulici 7 let starega dečka Fr. Hvala. Deček je ranjen na glavi. — Dezerterja Jož. Goriška so pripeljali na Štajerskem ter ga pripeljali nazaj v Ljubljano.

»Trgovski Dom« V Gorici nameravajo nekateri slovenski krogi pred ljudskim vrtom zgraditi »Trgovski Dom«. »Novi List« pravi, da bo to le napredna špekulacija.

Cerkev na Krnu. Prebivalci vasiče Krn, ležeče tik pod vrhom tega gorskega velikana, so sklenili zgraditi cerkev, za kar so že dobili dovoljenje od nadškofijskega ordinarijata. Za cerkev je napravil načrt stavbeni mojster Jožef Rusjan iz Renč. Ladjak cerkvice bo dolga 8 metrov, široka bo 5 metrov, presbitirij (svetišče) bo dolg 3-80 m., visoka pa bo cerkev v pročelju 10-10 m., do vrh stolpa pa 20 metrov. Dogotovljena bo v enem letu in prihodnje leto bodo krnski turisti obiskali lahko tudi

to svetišče, predno se podajo na strmi vrh Krna uživati rajski razgled. Duhovnikom, obiskujočim naš divni stari Krn, bode dana prilika, da zamorejo opraviti daritev svete maše v novi cerkvi.

Politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri. Dne 7. prihodnjega meseca maja se bo vršilo v prostorih »Hrvatske čitaonice« v Pazinu ob 2. uri popoldne osnovno zborovanje se sledečim dnevnim redom: Upisovanje članov, volitev odbora, eventuelni predlogi.

V konkurs je prišla trgovina »brata Ribarič« v Zagorju.

Konje pokojnega kardinala je kupil g. grof Lanthieri.

Policaji in revolverji. V Trstu se govori, da bodo tržaški redarji s 1. majnikom prideli nositi revolverje. Povod temu so baje napadi na redarje.

Samomor agenta. Brezposelni agent Janez Fabjančič iz Metlike se je v občini Cermošnjice obesil na nekem drevesu za jermen od hlač. Dobil so ga mrtvega na pol visedečega, na pol sedečega.

Konji za Afriko. Včeraj je priplul na Reko po konje za Južno Afriko angleški parobrod »Sicilian«. To je 68 parobrod, ki je odpeljal z Reke konje za afriško bojišče. Doslej je preko Reke odpeljanih v Afriko 50.356 konj.

Hidravlični urad v Gradišču. Laški listi poročajo, da je ministerski predsednik Körber obljubil laškim poslancem tako nekako gotovo, da se ustanovi v Gradišču hidravlični urad.

Hrvaški slikarji. Iz Zagreba je odpotoval slikar Robert Auer s svojo rodobino v Ameriko, ker doma nima nič več zasluga. Vlaho Bukovac se preseli v Prago, Črnočič na Dunaj, Čikoš in Valdec v Ameriko.

Kraljevo rožo (Daphne Blagayana) so v novjšem času zasledili tudi na Kozjem nad Zidanim mostom in v Ločnici na Igálu, kjer jo ljudje imenujejo »igálko«.

Nova pivovarna v Gorici. G. Josip Gorup, tovarnar kisa, zgradi na tržaški cesti v Gorici svojo lastno pivovarno. Tovarna je začela delovati v pondeljek. Poleg tovarne napravi g. Gorup tudi pivovarno.

Prvi maj. Soc.-dem. delavci v Trstu bodo 1. maja praznovali in po shodu v »Politeama Rossetti« priredili demonstrativni obhod po mestu. Zvečer ne bo veselice radi žalosti po padlih žrtvah.

Rop v sredini Trsta. V Trstu so predvčeršnjim ob 10. uri zvečer trije moški v bližini gledališča »Armonia« napadli 54-letno kuharico Marijo Bortolini. Dva sta jo držala, tretji ji je pa segel v žep in jo oropal denarja. Nato so vsi trije zbežali.

Štrajk v Karpanju. Iz Pazina se poroča: Štrajk rudarjev v Karpanju traja dalje. Strajkujoči zahtevajo povišanje plačila. Položaj je neizpremenjen. Mir se ni kalil.

Pred tržaškimi porotniki se je vršila obravnava proti trgovcu s sadjem Ant. Chirico, ki je bil obdolžen, da je umoril svojo ženo. Chirico je trdil, da se je žena sama usmrtila. Bil je oproščen. Obravnava je trajala štiri dni.

Camber, urednik bivšega »Avantija«, je bil obsojen od tržaških porotnikov na 6 tednov zapora zaradi žaljenja časti. Pritožbo zoper sodbo mu je kasacijsko sodišče odbilo kot neosnovano.

Občinske volitve v Krminu so končane tudi v drugem in prvem razredu. V prvem volivnem razredu je zmagala avstrijska stranka, v drugem pa irendentovska, ki ostane torej v obč. odboru v manjšini. Za časa volitev je 40 orožnikov krožilo po mestu. Značilno pri teh volitvah je, da so slovenski liberalni listi potegovali se za židovsko irendentovsko stranko.

»Piccolov« šefredaktor Meyer prestopi v katoliško vero.

Telefonska in brzajavna poročila.

Zopet grožnje.

Dunaj, 28. aprila. Z vlado v ozki zvezi stoječa »Montags-Revue« prinaša glede na obravnave avstrijske in ogrske vlade zaradi nagodbe sledečo grozečo notico: »Ako se izkaže nemožnost, da

bi se avstrijska in ogrska vlada zedinili zaradi nagodbenih zahtev, si ne moremo zatajiti, da se te težave ne dajo več odpraviti z nikako izpremembo ministerstev, ampak da so vsi stiki obeh državnih polovic tako omajani in da stopijo za bodočnost v ospredje razmere, o katerih bistvu ne more biti dvoma«. Ta notica je v parlamentarnih krogih vzbudila splošno pozornost, ker se sodi, da je inspirirana naravnost od Koerberja.

Volitve v Franciji.

Pariz, 28. aprila. (C. B.) Dosedaj vladi znani izid včerajšnjih splošnih parlamentarnih volitev, ki so se izvršile večinoma mirno, je sledeči: Znanih je 566 rezultatov; izvoljenih je 242 vladinovcev in sicer: 87 republikancev, 40 radikalnih socialcev, 94 radikalcev in 21 socialistov, ter 153 protivladnih kandidatov in sicer 30 nacionalistov, 57 republikancev, 2 socialisti in 64 konservativcev. Potrebni je 171 ožjih volitev. Mej izvoljenimi so: ministri Deleasse, Decrais in Cailiaux, zborniški predsednik Deschanel in Meline, mej propadlimi: Cassagnac in Drumond, v ožjo volitev so mej drugimi prišli: ministra Millerand in Leygues ter Brisson Labori in Reinach.

Dunaj, 28. aprila. Državna zbornica začne zopet z delom danes popoldne. Ta teden bo imela 6 sej. Potem preneha za en teden, da se izvrše delegacije.

Dunaj, 28. aprila. V poslanskih krogih se razgovarjajo o predlogi za odpravo državnih mitnic. Finančni minister Böhm-Bawerk je baje izjavil, da je pripravljen iz prihodnjega proračuna izpustiti postavko o državnih mitnicah, a samo s tem pogojem, da poslanci glasujejo za davek na vožne listke.

Dunaj, 28. aprila. V avstrijsko delegacijo so izvoljeni: kot predsednik Baernreither, kot podpredsednik grof Vetter von der Lillie (oče predsednika poslaniške zbornice), Ohlumecky.

Krakov, 28. aprila. Soproga bivšega finančnega ministra Dunajevskega je danes umrla.

Benetke, 28. aprila. Tu so prišli iz ameriške vojne križarke »Chicago« častniki in mornarji na suho. V kavarni »Aurora« na trgu sv. Marka so se stepili z Italijani. Dva italijanska podanika precej ranjena. Več ameriških častnikov aretiranih.

Umrli so:

25. aprila. Marija Hauptman, agenta hči, 14 mesecev, Bohoričeve ulice 14, bronchitis.
26. aprila. Jera Hribar, molarica, 68 let, Stari trg 21, encephalomaria. — Teodor baron Helversen, c. in kr. ritmojster v pok., 78 let, Rimska cesta 9, marasmus.

Dunajskaborza

dné 28. aprila.

Skupni državni dolg v notah	101:65
Skupni državni dolg v srebru	101:50
Avstrijska zlata renta 4%	120:40
Avstrijska kronska renta 4%	59:63
Ogrska zlata renta 4%	119:95
Ogrska kronska renta 4%	97:70
Avstro-ogrske bančne delnice, 600 gl.	1597:—
Kreditne delnice, 160 gl.	671:50
London viza	240:20
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117:22
20 mark	23:44
20 frankov (napoleonador)	19:06
Italijanski bankovci	93:1b
C. kr. cekini	11:28

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 806 2 m. srednji zračni tlak 786.0 mm.

Dn.	Čas opažanja	Visina oblaka v m.	Temperatura po Celziju	Vetravi	Moča	Padačina v 24 urah
26	9 zveč.	729.1	13.4	sl. jug.	dež	
27	7. zjutr.	728.7	12.1	sl. svzh.	oblač.	11.6
	2. popol.	731.8	9.3	sr. vzvzh.	dež	
27	9. zveč.	733.9	6.0	sl. jvzh.	dež	
28	7. zjutr.	736.6	2.5	sr. jvzh.	oblač.	0.0
	2. popol.	736.5	5.7	m. svzh.		
Srednja temperatura sobote		14.8°, norm.: 11.4°.				
Srednja temperatura nedelje		9.1°, normale: 11.6°.				

Emajlna glasura, prava, uporabna, kateri se mnogo rabijo, n. pr. umivalniki, železje, les, kositar, kameniti predmeti, vodovodne škocklje, kojim dá porcelanu slično prevlako. V skatljicah po 1/2 in 1 Ko. se dobiva pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice. Vnanja naročila po povzetju. 524 3 12-1

† 539 1-1

Vsem častitim gospodom sobratom, duhovnikom in znancem pripročam v pobožno molitev svojega preljubega očeta, ki so 23. t. m. v Rajheoburgu v Gospodu s presehli v boljši svet.

Hamborna na Porenskem,
dné 25. aprila 1902.

P. Kasljan.

Zahvala. 536 1-1

Ker nam ni mogoče, da bi se vsakemu posameznemu zahvaliti za mnogoštevilne dokaze ljubeznivega sočutja ob smrti našega predragega soproga, oziroma očeta, starega očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Josipa Šušteršiča

posestnika na Seničici pri Medvodah

izrekamo tem polom zahvalo vsem, ki so se ga na kakoršenkoli način spominjali in ga spemili k zadnjemu počitku.

Seničica, dné 26. aprila 1902.

Rodbina Šušteršič.

Išče se 503 3-3

organist in cerkvenik

za maslo župnijo, ki bi znal kako rokodelstvo. Ož njeni ima prednost.

Natančneje se poizvó pri župnem uradu Sv. Križ. Pošta Jesenice na Gorenjskem.

Za večji vrt v mestu se išče priden, pošten in spreten

vrtnar

z dobrim spričevalom. 514 8-3

Pismene ponudbe pod naslovom »Vrtnar« sprejema upravništvo »Slovenca«.

Duhovski poslovnik,

ali navod za razno uradno poslovanje v dušnem pastirstvu in za oskrbovanje cerkvenega in nadarbinskega premoženja. — Z raznimi obrabi in stvarnim kazalom. — Sestavil Martin Poč. — Drugi, popravljeni natis.

Brožiran izvod knjige stane v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani 4 krome, trdo vezan v polsagrinu ali celoplastnu 5 K 20 h. Po pošti 30 h več.

OGLAS.

Županstva v Dobrépoljah razglašajo, da bodo

novi živinski sejmi v Dobrépoljah

in sicer:

17. januarija, 1. maja, 31. avgusta
in 5. decembra

na vrtu poleg farne cerkve v Dobrépoljah.

Prvi sejem bo **prihodnji četrtek, dné 1. maja**, na katerega uljudno vabimo prodajalce in kupece. 522 3-3

Otvoritev notarske pisarne.

Podpisani si usoja vljudno javiti, da je pričel uradovati s

24. aprilom t. l.

v pritličju hiše števil. 5 na Valvazorjevem trgu v Ljubljani v stari pisarni zamrlega

notarja gospoda Ivana Gogole.

Dr. Karl Schmidinger
c. kr. notar.

526 6-2

Prav pod ugodnimi pogoji se prodá

mlin na tri tečaje

z vsó opravó. Mlin je popolnoma moderno sestavljen in z nikdar vsahujočo vodo. Mlin je v Vitanji in ima vedno dober promet. Več se izvó pri lastniku mlina **Kancljanu Molé**, Vitanje, Štajersko. 500 3-3

Razpisuje se služba organista in cerkvenika na Vačah.

Cecilijanec ima prednost. — Služba se lahko takoj nastopi. 525 3-2

Župni urad Vače.

Prijatelji ceter

ki se želé z malimi stroški kot samouki gotovo in temeljito naučiti igrati na citre, se uljudno pozivljejo, da blagovolijo svojo čast, addresso naznaniti po poštni dopisnici podpisane, ki jim brezplačno in franco dopošlje obširžen pregled najboljših učnih pripomočkov za citre. — Naslov:

Josip Sorg,
538 1-1 Dunaj, III, Kôlblgasse 17.

Prodá se posestvo:

hiša s 6 sobami, 10 oralov zemljišča: njive, gozti in travniki.

Kjé poizvó se pri lastniku v **Dravljah** pri Ljubljani št 59.

lekarna Piccoli

„pri Angelu“ I. 2 (50-17)

Ljubljana. * Dunajska cesta

Železnato vino

LEKARJA Piccoli-ja
v Ljubljani.
Dobiva se v lekarnah

krepča malokrvne, nervozne in slabotne osebe

Pollitrska steklenica velja 2 K.
Zunanja naročila izvršuje lekarnar **Gabriel Piccoli** v Ljubljani točno, ako se mu pošlje znesek po poštnem povzetju.